

k 16. listu Novic v sredo 18. aprila 1866.

Kdor želi, kako oznanilo v Oglasniku natisniti in Novicam pridjati, plača za vsako vrstico s takimi črkami kakor je ta opomba natisnjena, 7 kr., ako oznanilo le enkrat natisniti dá; dvakrat 10 kr., trikrat pa 13 kr. — Večji črke bodo po prostoru ki ga potrebujejo, prerajane. Za vsakkratni natis je še 30 kr. za kolek (štempel) plačati.

(64) (Štev. 12194.)

N a z n a n i l o.

Konjerejcem kranjske dežele!

Le predobro je žalibog to znano, kar so tudi c. k. komisije za razdelitev premij že obžalovale, namreč da v mnogih krajih na Kranjskem podkovo-stvo kopit in parkljev stoji na prav nizki stopnji.

Konjska noga, torej tudi kopito je s celim truplom v tesni zvezi, ravno tako ima pa tudi truplo nasprotno moč na noge živalske. Kakor se tedaj v časih bolezen iz kopita razširi po celem truplu, tako vdari večkrat bolezen trupla v kopito.

Kopito je zloženo iz mnogovrstnih žil, čutnic in drugih važnih delov, ki so obdane z rogom. Toraj kopito ni mrtva stvar, ktero smemo rezati, piliti in smoditi, kakor nam ravno pod roko pride, in potemtakem tudi kovanje konj in goved in sirovo rokodelstvo, ktero zamore vsak kovač opravljati brez natančnega poduka, temuč kovanja konj in goved je umetnost, je oddelek živino-zdravniške umetnosti, ktere se mora tisti naučiti, ki hoče pred vsem poznati notranje in vunanje dele kopita, opravila posamnih organov, njih zvezo in njih namen. Gorje konju, gorje gospodarju, ki mora svojo živino v roke dati kovaču, ki ni izučen, kakor je potrebno! Zakaj tak kovač ne bo mahoma in nenkrat kopito na nič spravil, ampak on bo mnogokrat le sčasoma, tako da gospodar za to ne vé, po malem sicer, toda včasih za vselej kopito pokvaril s tem, da večkrat rog neumno porezuje, in izrezuje, ga žgè in vanj žeblje napčno pribija. Kar zapazi gospodar, da ima konj plošnjato kopito, stisnjeno kopito, ali tudi druge napake na kopitu, zavoljo kterih konj šanta; nerodni kovač bo pa vedil sto in sto sleparij, ter bo ž njimi izgovarjal svoje lastne pregreške.

Če že lepo in zdravo kopito dobrega kovača potrebuje, toliko bolj potreben je tak kovač pri kopitu, ktero je napčno zrašeno, ali s kako boleznijo obdano. Tukaj je toliko bolj treba natančnega poznanja vunanjih in notranjih delov kopita; tega poznanja pa nima navaden (priprost) konjski kovač, toraj tudi ne vé, kako se mora narediti podkova za napčno ali bolno kopito.

Skuševavec, to je kovač, ki nima prave podkoviške vednosti, bo vedno le rog po podkovi rezal, ne pa podkovo po rogu napravljaj. Celó si pa priprost kovač ne bo vedil pomagati, kadar mu pride v roke kopito z boleznimi obdano, ktero potrebuje podkovanja, ki je od navadnega različno.

Po vsem tem se pa dela gospodarjem velika škoda, ktera se včasih ne dá popraviti.

Ako se tedaj gospodarji hočejo škode varovati, naj izročujejo svoje konje samo skušenim in dobro izučenim kovačem, ker vejo, kako

(1)

se ima kopito pripravljati za podkovanje, kako se imajo podkove z žeblji umetno pribijati, kakošna ima biti podkova, kar zadeva njeno obliko, velikost, težo in posebno naredbo, da je pripravna za nogo in celo truplo, in da je primerna delu konja, potam, po kterih hodi, letnemu času itd.

Sreča je, da imamo v deželi že več tacih kovačev, kteri so se v podkoviški učilnici v Ljubljani izučili, ter dobro slovejo kakor konjski kovači in konjski zdravniki. Teh kovačev naj poišejo gospodarji, ali tacih, ki so se drugej, n. pr. pri vojašini izučili, ne pa sirovih skuševavcev.

Da pa dobi naša dežela dalja več tacih izučenih kovačev, in da ima saj vsaka občina (srenja) tacega kovača, bi bilo pač prav koristno za občine, če bi se občinske glavarstva tega krepko poprijele, da bi se iz vsake občine poslal v podkoviško učilnico v Ljubljani eden ali več pripravnih fantov, ki ima veselje do kovaškega rokodelstva. Ta šola prizadeva le malo stroškov, ker je učenje zastonj, in učenec ima samo skrbeti za svoj živež, dokler učni čas trpi, k temu mu pa občina lahko pripomore.

Tako bi se sčasoma v okom prišlo velikim progressom, kterih vzrok je še v tem času napčno podkovo v deželi.

Od c. k. deželne gosposke za Kranjsko.
V Ljubljani 23. marca 1866.

(63)

P r o d a j a.

(1)

Po oklicu ces. kantonske sodniške gosposke v Kranji od 9. prosenca t. l. v „Laib. Ztg.“ se bojo lepe njive na Kranjskem polji in v Brezji s pristavo in dvema hišama v Kranj gosp. K. Lokarja 11. dan meseca majnika, to je, v petek po Nebóhodu Kristusovem, ob 9. uri dopoldne po očitni dražbi prodale. Ker je ta licitacija zadnja, se bo vse to po sodni 18047 gold. cenjeno posestvo tudi pod cenjeno vrednostjo prodalo. Protokol cenitve, ekstrakt zemljišnih bukev in pogoji licitacije se vsak dan lahko v navadnih gosposkih urah pogledajo pri c. k. kantonski gosposki v Kranji.

(65) Štev. 1859.

(1)

O z n a n i l o.

Vsled današnega sklepa mestnega zbora odločijo se za volitev srenjskih svetovalcev glavnega

mesta ljubljanskega za tekoče leto 1866 nasledni dnevi:

1. VI. volilni razred voli 4 mestne zbornike
23. aprila t. l.

2. II. volilni razred voli 3 mestne zbornike
24. aprila t. l.

3. I. volilni razred voli 2 mestna zbornika
26. aprila t. l.

Popoldne 23. aprila in dopoldne 25. in 27. aprila t. l. bodo po potrebi ožje volitve dotičnega volilnega razreda.

Volilo se bode odločene dneve v mestni dvorani od 8—12 ure zutraj, 23. aprila t. l. pa po potrebi tudi od 3—6 ure popoldne.

To se volilcem že zdaj naznanja s pristavkom, da v kratkem dobodo volilne in glasovilne liste, in da morejo predložiti. Kake vgovore zoper veljave volitev po §. 39 tukajšnjega srejskega reda 8 dni po končanih volitvah mestnim zboru.

Mestni magistrat v Ljubljani

6. aprila 1866

Dr. E. H. Costa,
mestni župan.

(66) Štev. 2045.

(1)

O z n a n i l o.

V začetku meseca aprila 1866 mestni gospodski predložene cene kruha kažejo, da naj večji kruh pečeta:

Jernej Blaž, v kapucinarskem predmestju hišna štev. 61 in

Jakob Gačnik v mestu hišna št. 275.

Mestni magistrat v Ljubljani

8. aprila 1866.

(40)

O z n a n i l o.

(3)

Na podlagi postavnih odločeb zastran delitve premij in svetinj za dobro pleme in rejo konj se s tem oznanjuje, da se bo v letu 1866 na Kranjskem delilo deset premij, v vsem skupaj 48 cesarskih cekinov, namreč:

Ena premija z 10 cekini za naj lepšo kobilo z žebetom;

pet premij po 4 cekine za tiste kobile z žebetom, ki so po tej naj lepše;

ena premija z 8 cekini za tako triletno kobilo (žebico), ki obeta, da bo za pleme naj boljša;

ena premija z 4 cekini za tisto triletno žebico, ki je naj lepša za uno, in

dve premij po 3 cekine za dve drugi premije vredni žebici.

Tudi se bodo delile sreberne svetinje „za dobro konjsko pleme in rejo“ gospodarjem tistih kobil, ki so premije dobile, kakor tudi drugim konjorejcem, katerih kobile so premije vredne, pa zavoljo premalo premij niso bilo obdarovane.

Za premije morejo prositi:

a) Kobile od četrtega do sedmega leta svoje starosti z lepimi žebetom, če so dobro izrejene, zdrave in močne, in če imajo lastnosti dobrega plemena, potem

b) triletne žebice, ki obetajo, da bodo za pleme izvrstne, in še niso z vožnjo vidoma pokvarjene.

Gospodar kobile, ki se oglasi za premijo dobre reje, mora seboj prinesiti pismeno spričevalo od svojega župana, katero potrjuje, da je kobila z žebetom pripeljana njegova bila že predno je žebe storila, ali pa, da je triletna žebica, ki jo pripe-

lje, od take kobile, ki je takrat, ko je žebe storila, njegova bila, in pa od njega izrejena.

Kobila z žebetom, ki je premijo prejela, utegne potem do sedmega leta svoje starosti še enkrat premijo dobiti, če se pripelje po preteku tistega leta, ko je premijo dobila, zopet z lepim žebetom.

Kobile z žebetom, katerim so se že dvakrat premije dale, ne dobijo več nobene.

Ravno tako utegne kobila, ki je kakor triletna žebica premijo prejela, še dvakrat potem premijo dobiti, če se pripelje z lepim žebetom.

Ktera kobila je premije vredna, to se razsodi glede na viši ali nižji stan, v katerem je zares deželna konjoreja v okolici tistega kraja, kjer se premije delijo. Kobile, ki imajo na sebi očitne znamenja zanemarjene reje, ne dobijo nobene premije.

Politično-vojaška komisija poslana v kraje, kjer se premije delijo, preudarja, katere kobile so premije vredne, in kateremu gospodarju se bo premija in svetinja prisodila, in precej na mestu se bodo izročile premije za štempljano kvitengo, svetinje pa za prejemi list.

V letu 1866 se bodo te premije delile v Postojni 16. avgusta, in se bo začel ob devetih dopoldne komisijski ogled pripeljanih konj.

Od c. k. deželske gosposke za Kranjsko.

V Ljubljani 12. sušca 12. marca 1866.

Edvard baron Bach l. r.,
c. k. deželni poglavar.

(67)

R a z g l a s.

(1)

Vsled sklepa odbora J. A. Vollmer-ovih upnikov se bodo po postavi od 17. decembra 1862 štev. 97, §. 20 naslednje imenovane v Juli Avgust Vollmer-jevo poravnavno maso spadajoče obrtnijske reči, kakor na priliko: mnogovrstni železni pleh, mnogovrstno novo vlito, ploščato, štirivoglato in okroglo jeklo; razne nove pile in sicer: Bastard-, Schlicht- in Raumfeilen, angleške predpile, stari mesing, železni oknjeni zapahi, oknjeni okovi, zapahnice, kegeljni in vratni okovi, 1 parna mašina, ki je 1500 gold. cenjena, Hocheimer-jevi plugi ali drevesa, turšičnice in šrotnice, to je, mašine za turšico ropkati in drugo zrnje šrotati, mesoreznice, klobasarnice, kavožgavnice, pleharske škarje, zaklepnice, angleške patentirane mizne in decimalne vage, prepisne, pečatne in visokotiskavne preše i. t. d. v šent. Peterskem predmestju štev. 82 v fabriški delavnici

3., 4. in 5. dan majnika t. l.

in če bo treba tudi pozneje dni o navadnih uradnih urah od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne proti gotovi plači po dražbi tistim dražnikom prepuščale, ki bodo zanje največ obetali.

V Ljubljani 13. dne aprila 1866.

C. k. notar in sodnji komisar:

Dr. Jernej Zupanec l. r.

(26)

N a z n a n i l o.

(3)

Po najvišjim sklepu Njih c. k. Veličanstva dne 22. junija 1849 je dobila soseska Jagnenca pravico (Privilegium) za tri sejme vsako leto, in sicer: 1. v pondeljek po beli nedelji; 2. na sv. Vida dan (15. rožnika), in 3. na dan sv. Marjete (13. julija).

CHEFS-D'ŒUVRE DE TOILETTE!



Dr. L. Béringuier-jev KRONSKI CVET

(cvet vode iz Kolonije) v izvorni flašici velja 1 gl. 25 kr., je posebne dobrote, ne samo zastran dišave in umivanja, ampak zastran svoje posebne zdravilne moči, po kateri se življenja moči prebujajo in krepečajo, je posebnega poročila vredn.

Med. Dr. Borchardt-ova

Mjilo iz zeliš



vrlo zastran olepšaja in zboljšanja polti po obrazu, vratu in rokah, in skušeno zoper vse kožne nečednosti; posebno pripravno v vsaki obliki za porabo v raznih kopalnicah in toplicah, in velja = v izvirnih zapečatenih zavitkih po 42 kr. =



Dr. Béringuier-jev rastlinstveno sredstvo

lasé mnogovrstno barvati, (popolnoma dovršeno v toku s krtačico in torilom vred velja 5 gl. a. v.) Popolnoma namenu primerno, skoz in skoz neškodljivo spoznano za barvanje las na glavi in po bradi kakor tudi po obrvih, s katerim se lasje mnogovrstno barvati dajo.

Prof. Dr. Lindes-ovi

rastlinstvena pomada

za lasé v kosih ki povzdigne lišp in gibčnost las, in pripomore, da lesje bolj temna držé, od ktere velja izvorni kos = 50 krajc. nov. den. =



Dr. Béringuier-jev zelišno koreninsko olje

za daljno porabo dostojno od ktere velja flašica 1 gl. Omenjeno olje je na pravljeno iz najboljših rastlinskih pridevkov in koristi za obvarovanje, okrepečanje in lišp las po glavi in bradi, kakor tudi obvarje pred luskinami in lešaji.

Dr. Suin de Boutemard-ova pasta za zobé



1/2 in 1/4 zavitka te paste velja 70 in 35 kr. n. d. Najcenejša, zložnejša, zanesljivša ohranitev in čistilo zob in čeljustnega mesa; ta pasta prizadene ob enem ustam posebno čvrstost.

Balzam. mjilo iz olivk

dobrotljivo in krepko vsakdanje umivavno sredstvo tudi za najnježno kožo gospá in otrok je priporočila vredno, ktere-ga velja izvorni zsvitek 35 kr. n. d.



Dr. Hartung-ovo olje iz ljubja kinešega drevesa (Chinarindenöl)

iz prekuhe najboljšega ljubja kinešega drevesa z balsamovim oljem, in je dobro za ohranitev in lišp las in se dobiva po 85 kr. n. d.



Dr. Hartung-ova

pomada ali mazilo iz raznih zeliš

iz budivnih in redivnih sokov in rastlinskih pridelkov (Ingredienzen) za obudjenje in oživljenje rastenja las, velja 85 kr.

Vse gori imenoyane in priporočene posebnosti, ki že dolgo po svojih slovečih lastnostih slové se dobivajo pod poroštvom pristnosti za **Ljubljano** samo pri Anton Krisper-ji na velikem trgu Nr. 265, pri Karel Božič-u in pri Erazem Biršič-u, lekarji, pri Marii pomočnici na velikem trgu Nr. 11; v Zagrebu pri lekarjama G. Mihic in Jul. žl. Hegedüs; v Celji pri K. Krisper-ji; v Brezah v lekarnici Oto Eichler-jevi; v Gradcu pri lek. Jož. Purgleitner-ji; v Idrii pri J. in C. Stranetzki; v Celovcu pri lekarji Al. Maurer-ji in J. Suppan-u; v Kranji pri F. Krisper-ji; v Marburgu pri J. Tauchman-u in lekarji Jož. Nos-u; v Novem mestu pri lekarji Dom. Rizolli-u, v Špitalu pri B. M. Wallarju, v Belaku pa pri Mat. Fürst-u.

(68-1)

(55)

Visoko častiti duhovšini se naznani, da se pri podpisnemu bukvovezu še nekoliko iztisov šematizma frančiškanskega tukajšnje Provincije po 30 krajc. dobi.

Matija Gerber.

(69)

Römerbad (rimske toplice)

(to je štajarski Gastanj.)

Močne planinske toplice, od 30 stopinj gorkote po R.

Letna kopel se vsako leto začne 1. majnika.

Posebno zdravilno moč imajo omenjene laške toplice zoper slabost, nezmožnost, trebušne slabosti, krč, protin ali trganje po udih, nahod, ženske bolezni, nerednost mesečnega čistenja, bolezni v kosteh in členih, otekline in veliko družih bolezni.

Kopelna cena je zmerna. Napravljene sobe od 30 krajc. nazaj, mesca majnika in septembra za 1/3 boljši kup.

Kopelniki, naročeni za celi teden, plačajo za 1 kopel s perilom 22 1/2 krajc., brez perila pa le po 20 krajc.

Natančne naznanila s ceno vred se dobivajo pri „vodstvu Römerbad-a“ (laških toplic) na Štajarskem brez plačila.

(70)

C. k. avstrijsko privil. prva ameriansko in angleško patentirana

Anaterinova voda



Anatherin - Mundwasser) za zobé in usta, ki jo je dr. J. G. Popp, praktični zdravnik za zobé najdel, ki stanuje na Dunaji, v mestu, Bognergasse Nr. 2.

Flašica velja 1 gold. 40 krajc.

Korist te vrle in izvrstne vode se je v 16 letih, kar že obstoji, skoraj že po celem svetu razprostirila in tako rekoč zvonec nosi. Poraba dr. Popp-ove Anaterinove vode se je za zobé najbolj obnesla, kakor tudi o raznih ustnih bolečinah, na priliko zoper majanje zob, mehkužnost krog zob, zobino ali tako imenovano bolno čeljustno meso, kostno gnjilobo in skorbut. Po porabi te vode se odpravi ustna žleza in tako imenovani kamen krog zob, kostna gnjiloba in smrad ustni, ki največkrat od votlih ali umetno stavljenih zob izhaja ali od tabaka pride, kdor ga prepogostama rabi. Ta voda ni ustam in zobém na nobeno stran škodljiva, tem bolj pa koristna, ona jih ne napada in ne razjeda, ampak čvrsti, čiste in zdrave obdrži do sive starosti. — Spričbe visocih zdravstvinih (medicinalnih) veljavnost so že davnej nje neškodljivost spoznale in potrdile tako, da jo slavni zdravniki od leta do leta vedno bolj priporočujejo in bolnikom za zobé zapisujejo.

Zobni pečat (Zahnplomb) za votle zobé, ki si jih vsak sam zapečatiti zná, velja 2 gl. 10 kr.

Anaterinov klej (Anatherin-Zahnpasta) za zobé, velja 1 gl. 22 kr.

Prah za zobé iz zeliš (Vegetabilisches Zahnpulver), velja 63 kr.

Dobiva se omenjena voda v Ljubljani pri gosp. Petričić in Pirker-ji, J. Krisper-ji in K. Grill-u, pri Kinezu; pri Jož. Karinger-ji in Ed. Mahr-u; v Kranji pri Krisper-ji; v Gorici pri Pontoni-tu, apotekarju in Lazzaru, bukvarji; v Škofji Loki pri Fabiani-tu, apotekarji; v Novem mestu pri Rizzoli-tu, apotekarji; v Kozjem (Drachenburg) pri Mahorčić-u okrajnim zdravniku; v Kerškem pri Bömches-u, apotekarji.

(54) **Razpis natečaja.** (3)

Za službu županijskog živinovračitelja sa siedištem u Delnicah razpisuje se ovšem natečaj do 15. travnja t. g.

S ovom službom skopčana je godišnja plaća od 200 for. i nagrada godišnjih 100 for. a. vr.

Natecatelji imadu svoje sa potrebitimi svie- dočbami podkripljene molbenice do opredieljenog roka ovamo podneti.

Na Rieci 24. ožujka 1866.

Veliki župan županije riečke:

SMAIĆ v. r.

(60) **Gospodarsko pohištvo** (2)
na prodaj.

24. dan aprila, to je na sv. Jurja dan t. l. bo kmetijska hiša z enim nadstropjam v Kranjski gori, ki je le četrtin ure od pošte korenske de- leč iz zapuščine Andreja Pečarja z več so- bami ali stanicami, dvema kuhinjama in dvema kle- tima, eno štacuno in eno omaro s predali, kjer se je že veliko let s špecerijskim blagom in deželni- mi pridelki z najboljšim vspehom kupčevalo, z obo- kanim hlevom za 20 goved prostornim in drugimi kmetijskimi poslopji vred, ki so v najboljšem stanu, s prostornim dvoriščem in velicim vrtom iz proste

roke in po ugodnih pogodbah, tistemu, ki bo za omenjeno kmetijstvo največi ponudbo obljubil pri- bližaje k 1500 goldinarjev vrednosti avstr. vel. po dražbi prodano. Kdor omenjeno pohištvo kupiti želi, je povabljen k dražbi o napovedanem dnevu v Kranjsko goro priti.

(58) **Engländer, zravnik za zobé** (2)

iz Gradca si šteje v čast in daje na znanje, da je v Ljubljano dospel in da stanuje v svojem privatnem stanovanji, namreč v Heiman-ovi hiši poleg čevljarskega mosta, kjer se nahaja in ordi- nira vsaki dan od 8. ure zjutrej do 6. popoldne. On dovršuje vsa zdravniška opravila, ki v umet- nijo in znajdenost zdravnikov za zobé spadajo, ka- kor razne operacije, med katerimi posebno zasvin- čuje ali pečati trpežno votle zobé, in izdeluje u- metno napravljene zobé, kateri so na vse strani jako koristni, na eni strani že po naradni enakosti, na drugi pa po trpežu, s katerimi se prav lahko je in brez vse overe govori. Vstava umetnih zob ne pri- zadene nobenih bolečin, tem menj pa, ker se v čeljustih ostali zobje in škrbine iz čeljusti ne poberó.

(71) **Orgle s 3 registri, za majhno cerkev priprav-** (1)
ne, so na prodaj v Ljubljani na starem trgu hiš.
Nr. 157.

(22) **Dr. Pattison-ova bata zoper trganje po udih ali kosteh,** (3)
po kateri bolečina pojenja in se neutegama ozdravi

trganje po kosteh in nahod ali prehlajenje

vsake vrste, kakor v obrazu, prsah, vratu, v ustih in zobéh, v glavi, v rokah in nogah, v želodcu in v trebuhu i. t. d.

V zavitkih se dobiva po 50 kr. in 1 gold. s podukom vred, kako se rabi.
Samo pri C. J. GRILL-u, pri Kinezu se prodaja pristna.

(39)

Na
znanstveni
podlagi.

Edino in gotovo
varstvo

zoper

TRIHINE.

(3)

Po
markinem varstvu
in računu najvišega pa-
tenta od 27. decemb. 1858
pred posnema-
njem zavarovano.

Gosp. Tetley-ev redivni in pitavni prah za prešiče,

po katerem se prešiči največe velikosti in najboljše dobrote na mesu in slanini ali špehu izredé; od druge platí so pa po tem prahu raznih škodljivih živalic obvarovani, kakor n. p.: trihin, iker itd.

Cena enega zavitka (1 funta) dunajske teže velja le 40 kr. avst. velja.

Po tem:

Gospod Tetley-ev zdravilni prah za prešiče.

Najboljši, z več ko 1000ternatih skušnj potrjeno zdravilo skorej pri vseh svinjskih boleznih, najgotovši lek je pa zoper kužne bolezni.

Cena 1 zavitka (12 lotov) dunajske teže veljá 36 kr. n. d.

Omenjeni prah napravlja edino le in sam Dom. Rizzoli v Novem mestu, poglavitna zaloga, od kodar se na vse kraje pošilja, je pa pri gosp. Martin Marin-u ravno tukaj.

Sicer se pa tudi dobiva: v Ljubljani pri Karl Ahčinu, J. Baumgartner in sinovih, Gust. Stedry-u in Konstantin Rizzoli-u; v Loki pri Rudolf Naglič-u; v Celji pri F. Janež-u; v Kerškem pri Fried. Bömches-u; v Šent-Jernej pri J. Vičić-u; v Kostanjevici pri Franc Šetinc-u; v Marburgi pri F. Kol- letnig-u; v Belaku pri J. Jerlah-u; v Wolfsbergu pa pri J. Pirker-ji.